

Helikopterperspektiv på nye gjennomføringsmodeller

Forum for Statens prosjektmodell - 11. nov. 2021

Ole Jonny Klakegg
NTNU Institutt for bygg- og miljøteknikk

Kva er eit prosjekt?

- Det brukte å vere ei **unik oppgåve** (1950-1980)
- Så var det ein **midlertidig organisasjon** (1990-2000)
- No er det ein måte å **skape verdi** (2010)

Helikopterperspektiv

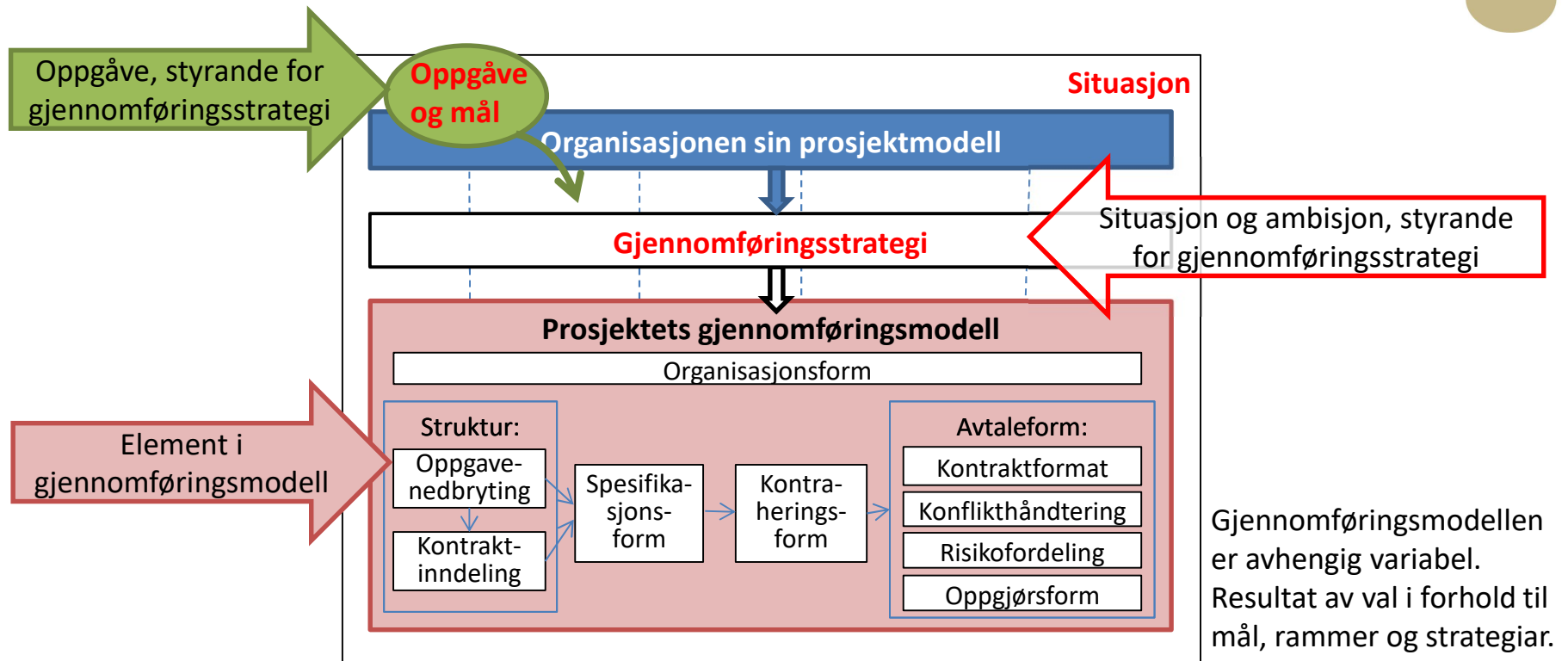
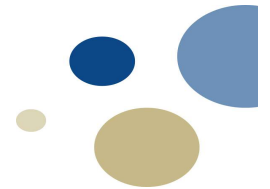
på nye
gjennomførings-
modeller

**Kva er
gjennomførings-
modellar?**

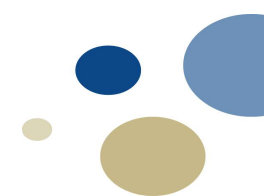
**Kva er nytt?
Kva kan komme?**

Gjennomføringsmodell for enkeltprosjekt

Internasjonal oppdatering – kva er nytt:

Kjelde: Walker & Lloyd-Walker (2015)

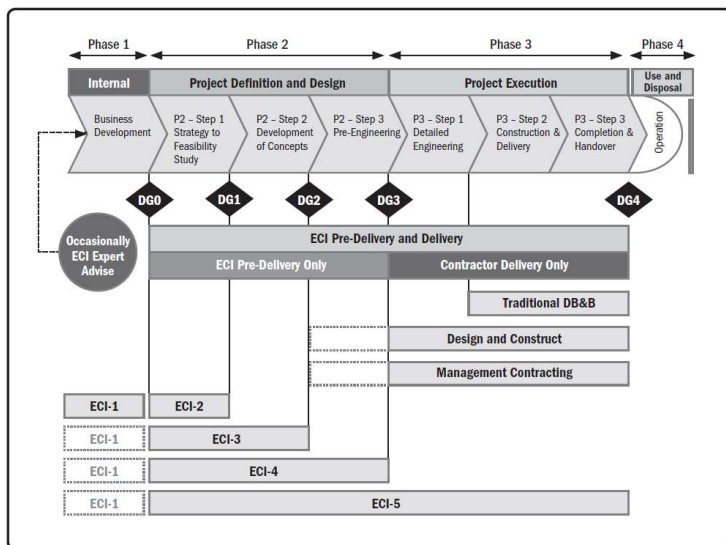

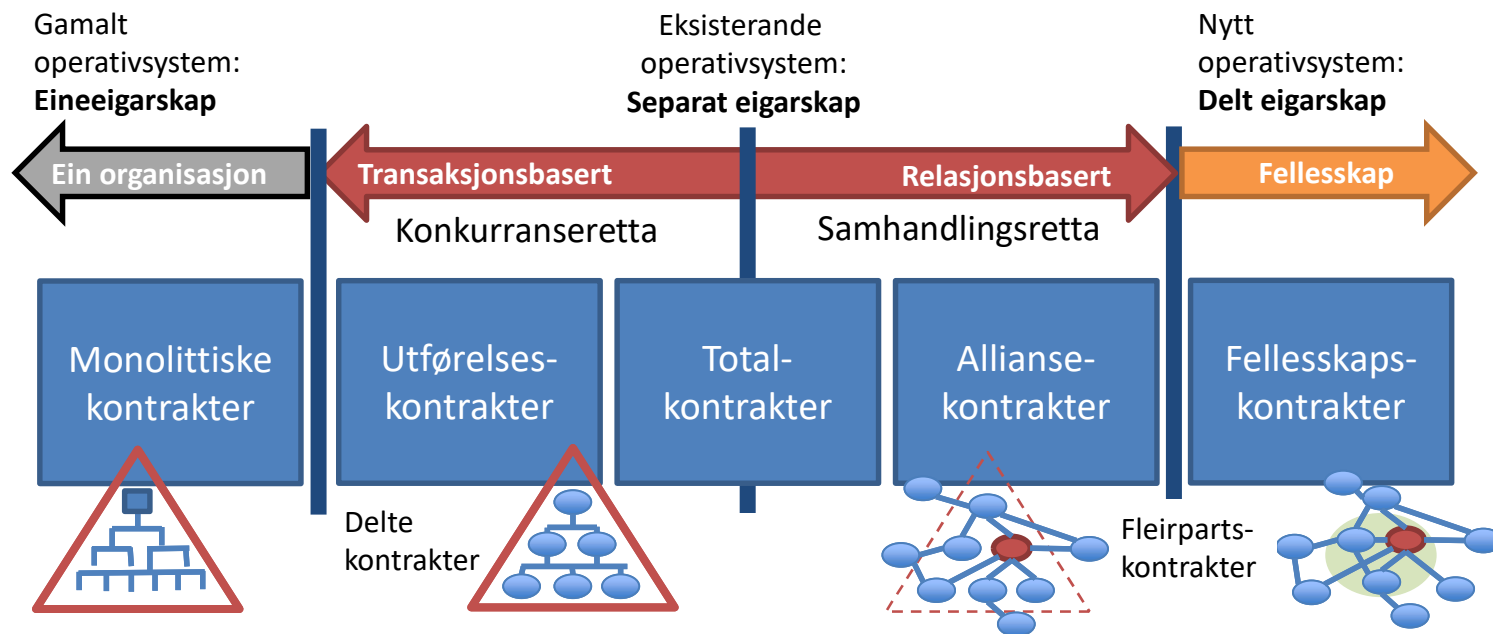
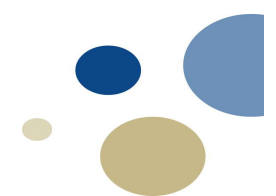
Figure 2. Decision stage gate reference model (Source: Walker and Lloyd-Walker, 2012b, p. 3) Decision gates: DG0 = formally recognized idea, DG1 = acceptable initiative to investigate, DG2 = choice of concept, DG3 = go/no go, DG4 = accept outputs for the operation phase. ECI = early contractor involvement.

COLLABORATIVE PROJECT PROCUREMENT ARRANGEMENTS

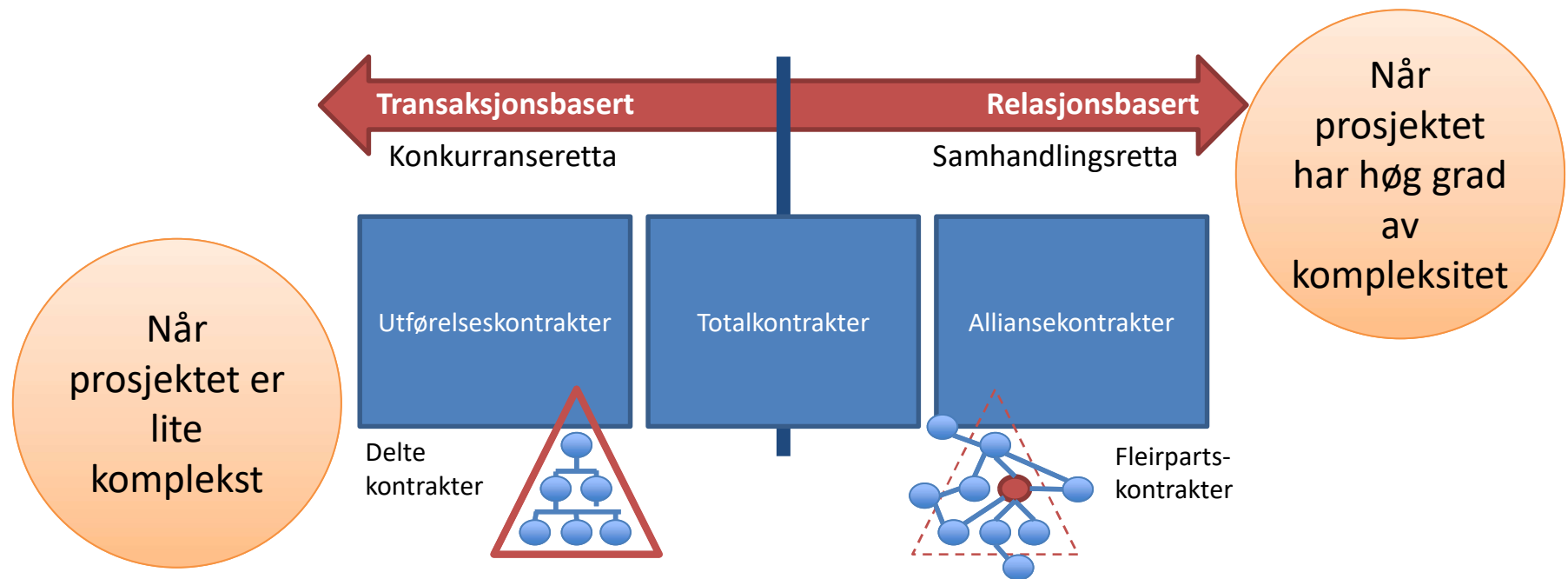
Observerte endringer internasjonalt:

- Bevegelse vekk frå transaksjonsbaserte kontrakter
- Først til totalkontrakter
- Så til relasjonsbaserte kontrakter

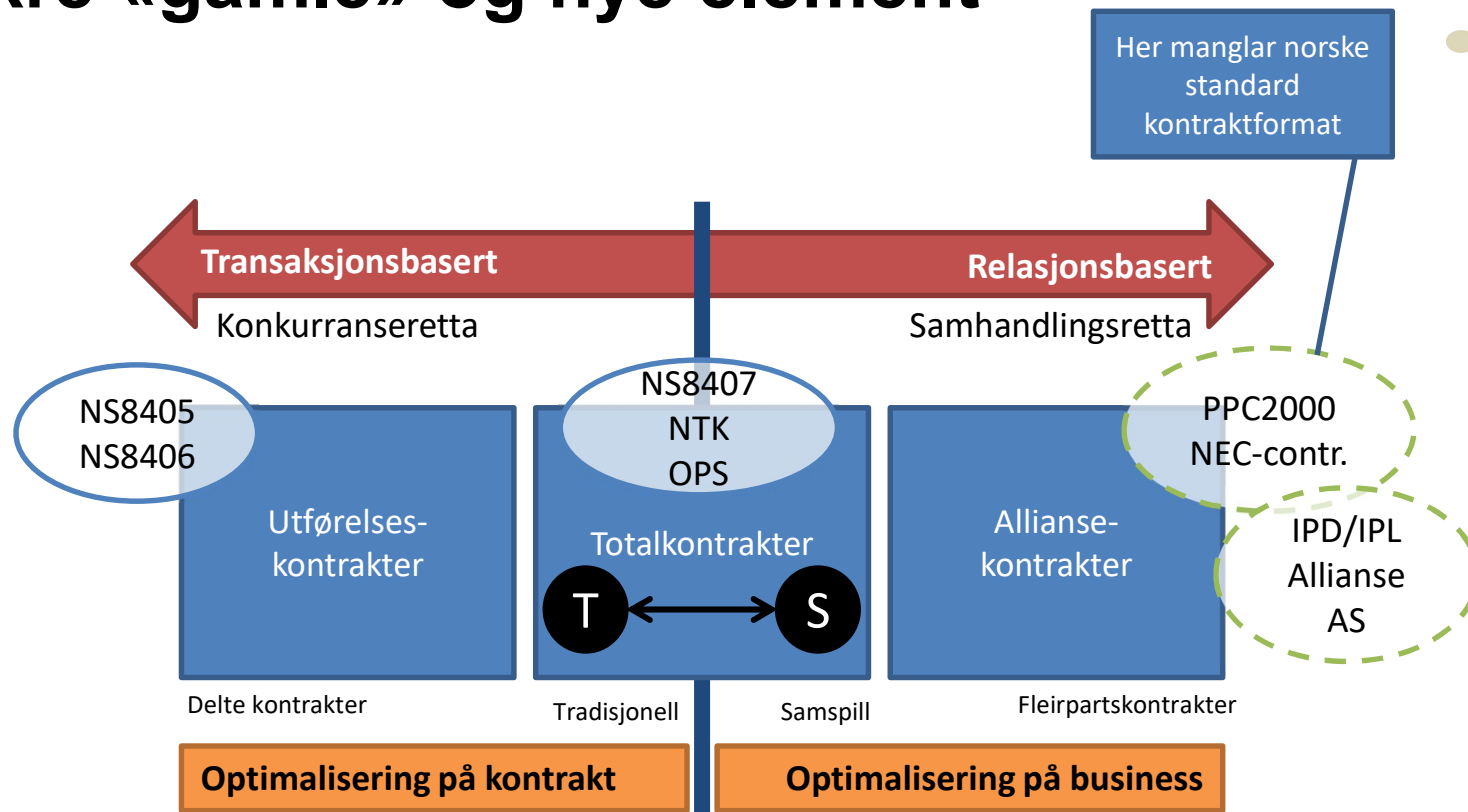
Det store helikopterperspektivet

Det vesle helikopterperspektivet

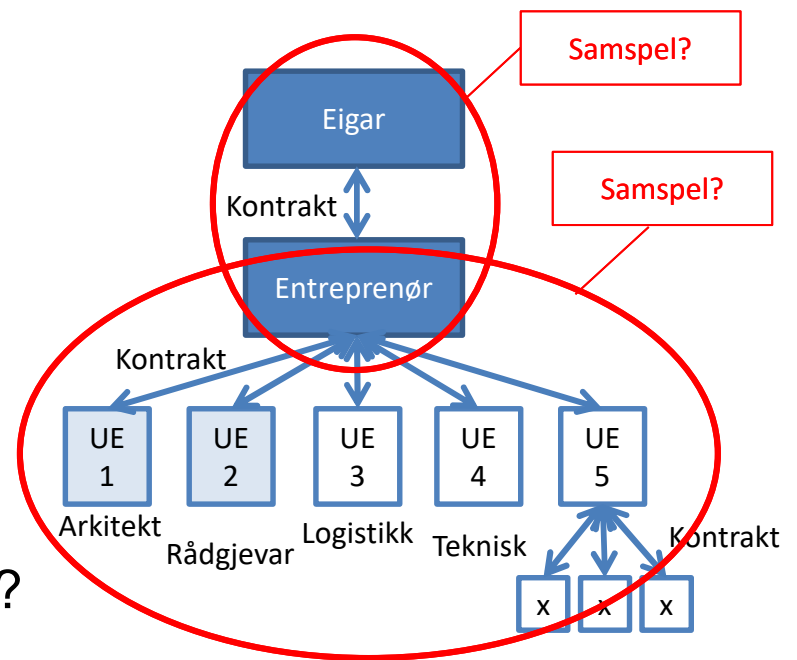
Nokre «gamle» og nye element

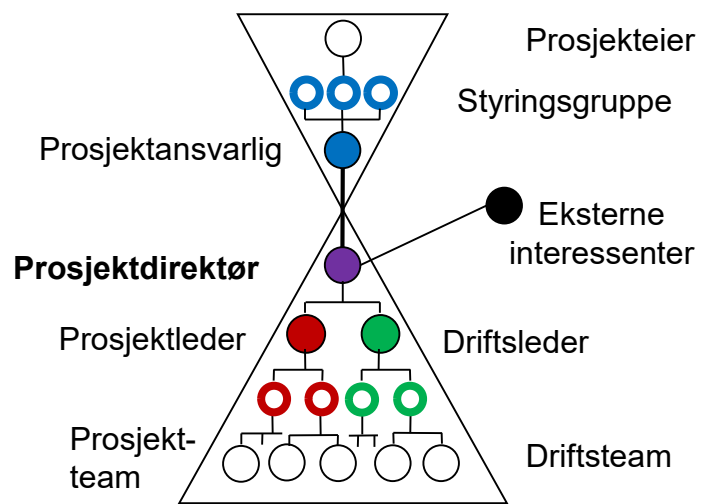
Alle vil ha samhandling:

Korleis få heilskapen til å verke saman?

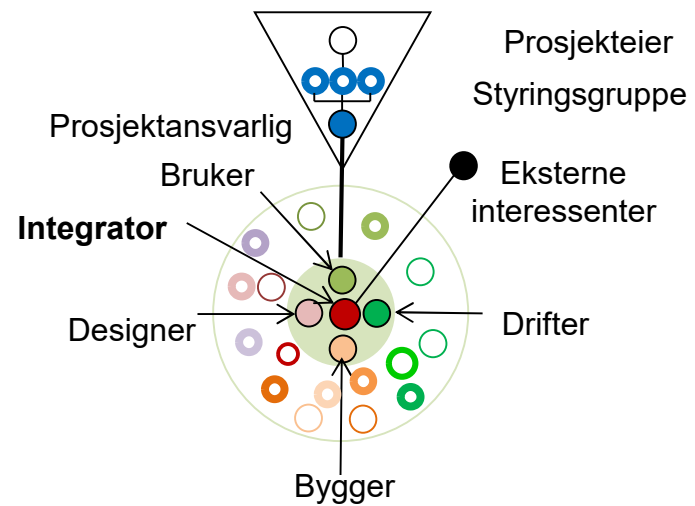
- **Kva** er egentleg eit godt samspel?
- **Kven** skal inngå i samspelet?
- **Kor tid** på tidsaksen?
- Kva **hindrar** eller **fremjar** samspelet?
- Og korleis **måle** kor godt samspelet er?

Frå hierarkisk til integrert: symbolsk framstilling

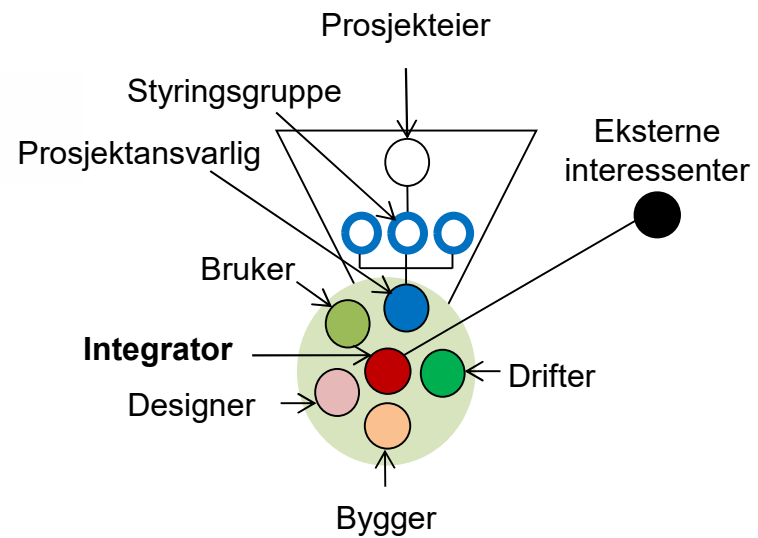
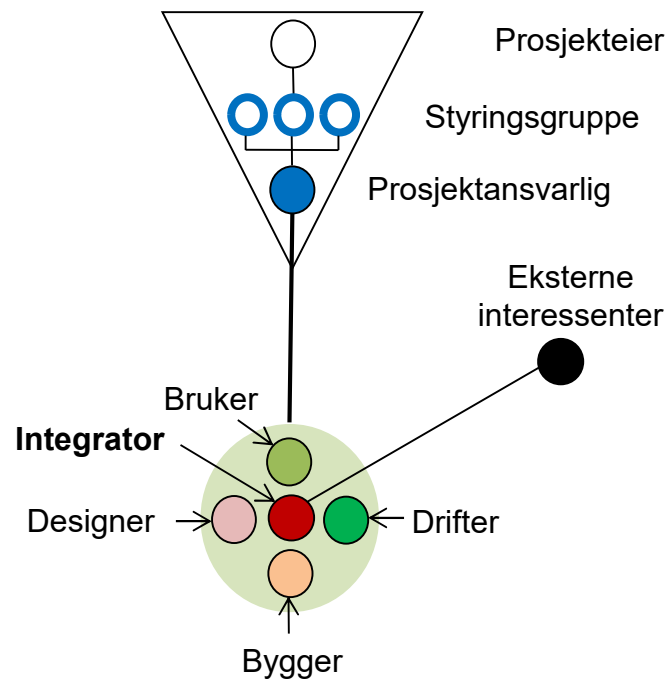
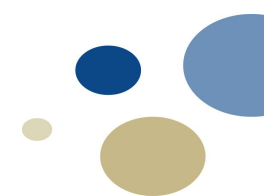

Hierarkisk modell

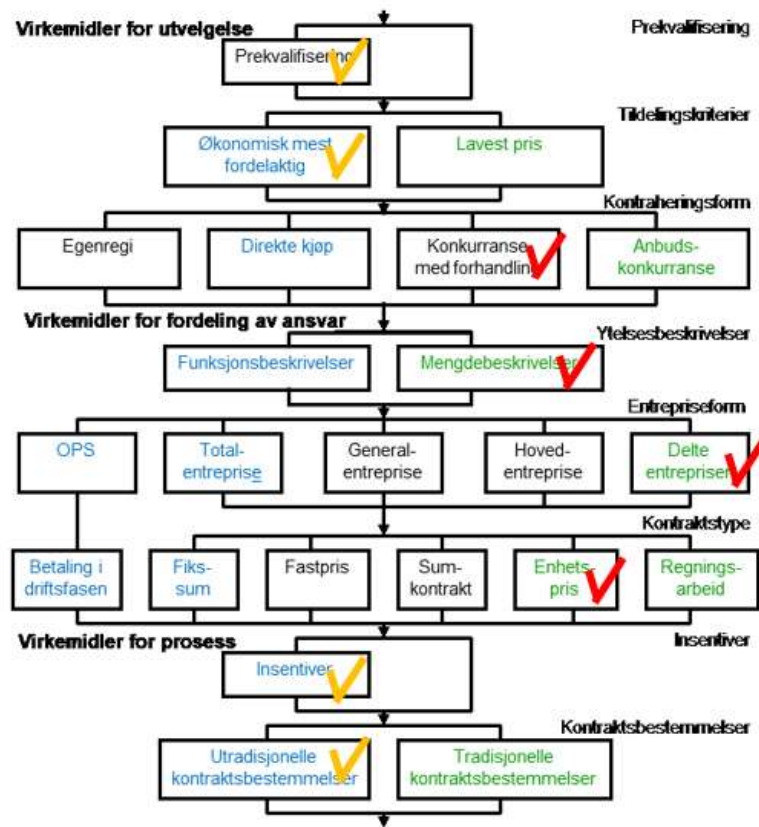

Integrert modell

Prosjekteigarskap i integrert modell

Verkemidler i kontraktstrategien

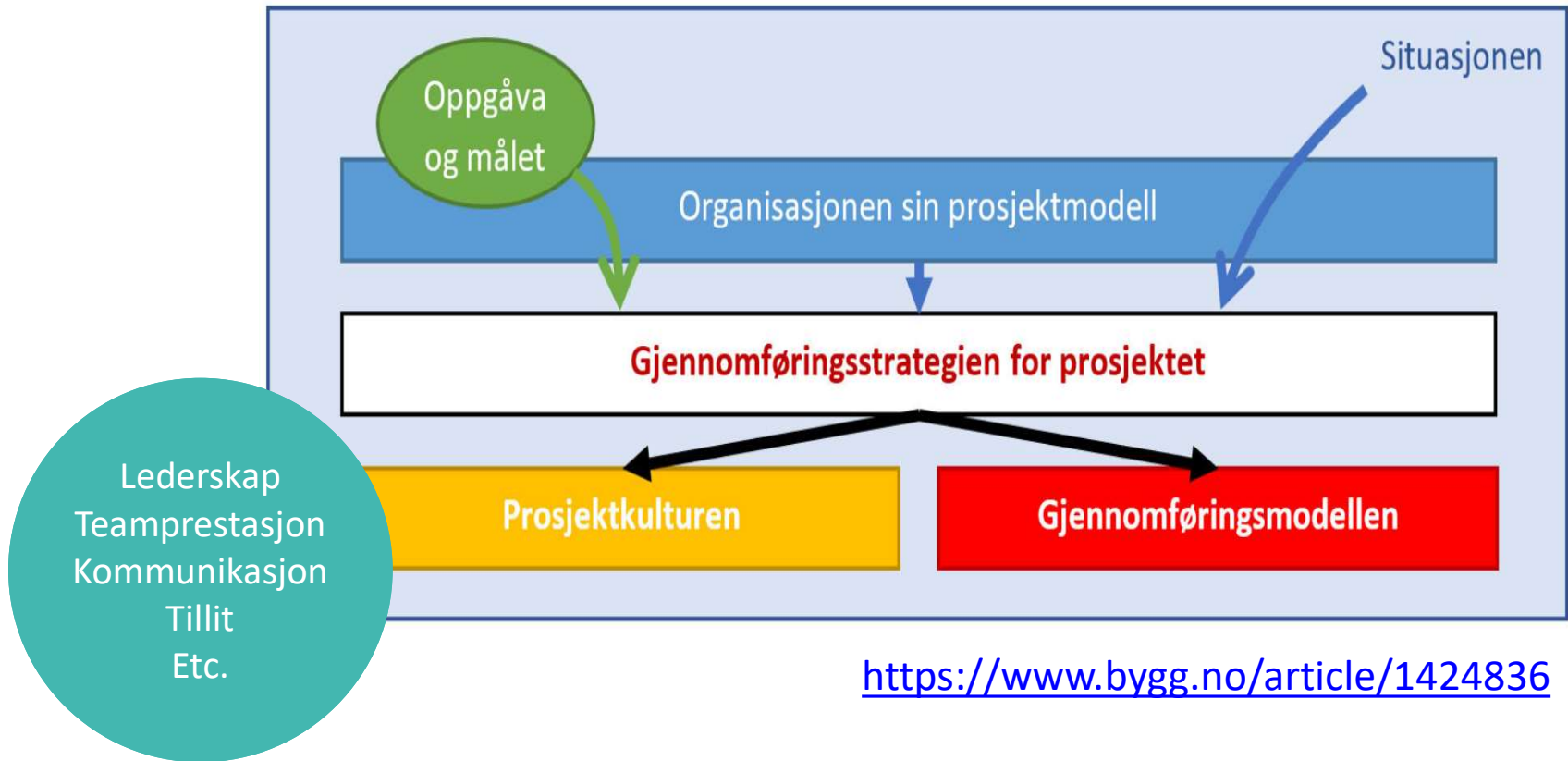
BANE NOR

Prosjekt: Venjar - Langset

Evalueringa viser at virkemiddelbruken følgjer eit mønster som teorien om gjennomføringsmodellar og kontraktstrategi ikkje støttar.

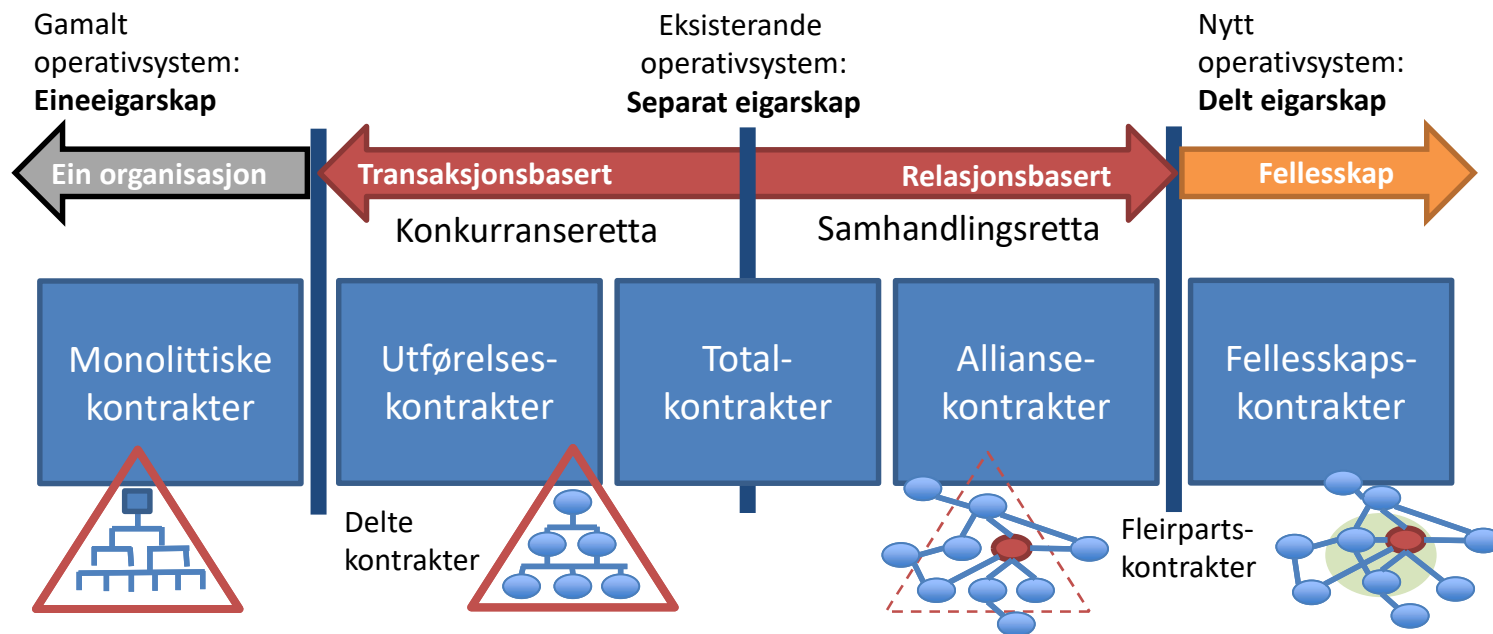
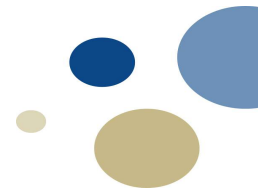
Likevel går det bra. Kvifor?

Menneska er viktigare enn strukturane

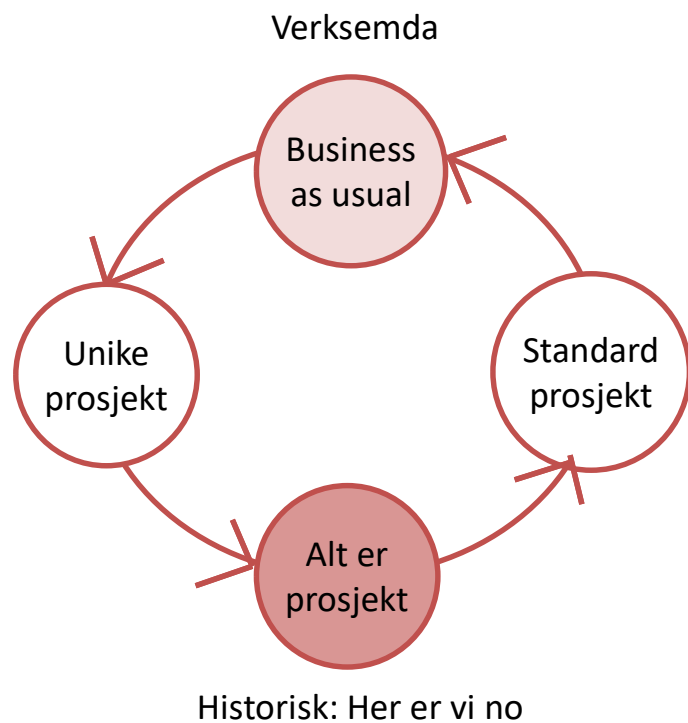
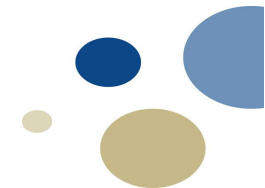

<https://www.bygg.no/article/1424836>

Kva med utviklinga framover?

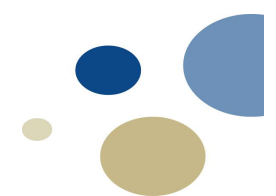

Utviklingsspiralen

Diskusjonen om **gjennomføringsmodell** for enkeltprosjekt og diskusjonen om **forretningsmodell** smeltar saman.

Nytt operativsystem – nytt marked

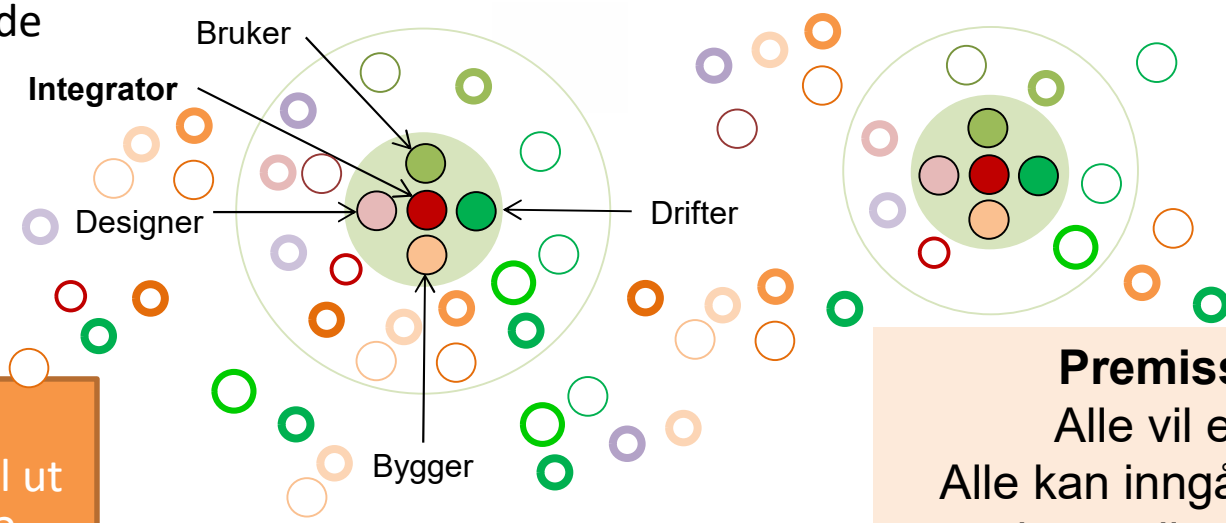
Crowd-funding

Finans side

Digital plattform for samhandling

Utøvande side

Crowd-sourcing

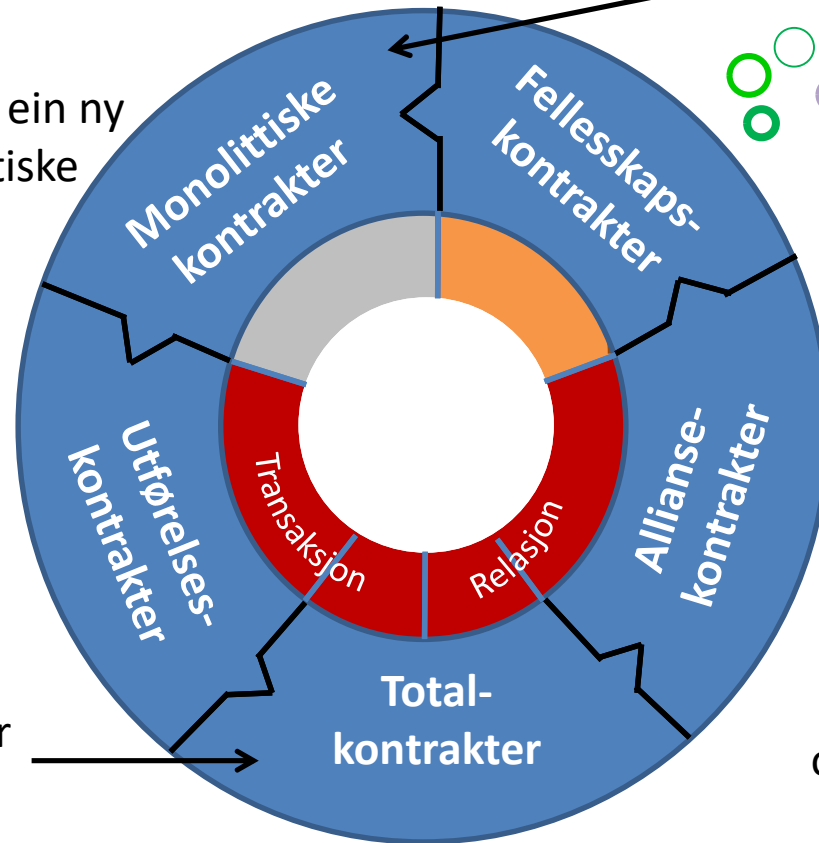
Korleis ser forretningsmodell ut i ein slik kontekst?

Premissar:
Alle vil eige.
Alle kan inngå i mange konstellasjonar.

Kva med utviklinga framover?

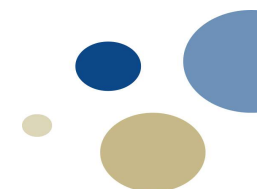
Kanskje det oppstår ein ny generasjon monolittiske organisasjonar?

Per i dag dominerer totalkontraktene

Viss kapital-konsentrasjonen held fram, blir enkeltaktørane lett bytte for oppkjøp.

Basert på trendar som sirkulærøkonomi, fokus på verdiskaping, auka kompleksitet, digital transformasjon og nye forretningsmodellar vil nye marknader oppstå.

Gjennomføringsmodeller – område for forskning

Kva skal til for å skape verdi i prosjekta?

Kva verkemidlar kan kombinerast i kva situasjonar?

Kva er effekten av dei?

ole.jonny.klakegg@ntnu.no